

Az erdészeti szakoktatás a 150 éves Erdészeti Lapokban 2. rész

Dr. Folcz Tóbiás – igazgatóhelyettes, NyME Róth Gyula Gyakorló Szakközépiskola

Az Erdészeti Lapok hasábjai másfél évszázadon át folyamatosan nyomon követik a szakoktatás intézményeinek előrehaladását, korszerűsödését. Gyakori beszámolókat olvashatunk a tantárgyi reformokról, a technikai feltételek gyarapodásáról. Ezeket nemegyszer kritikai észrevételek, szakmai viták előzik meg.

Olvashatunk a 15-20 éves álom, a középfokú erdészsképzés rövid életű (1918-1928) megvalósulásáról Vadászterdön, majd Tatán (a vadászterdei szakiskola 1919-ben oda költözött).

Olvashatjuk a cáfolatot a királyhalmi tűzről (1921. május):

>>Tűz Királybalmán.

A napilapoknak az a híre, hogy a Szeged melletti királyhalmi erdő és vadőri iskola leégett és hogy az iskola tanulmányi erdeje is a tűz martalékvá lett, téves értesüléssel alapul. A hírből csak annyi való, hogy távol az iskolától az erdőalajon lényegtelen futó tűz támadt, amelyet csakhamar lokalizáltak. Ez a tűz az erdőben sem okozott számba jöhető kárt.<<

Olvashatunk az első soproni valétalásról (1921. július):

>>Június 10-én délután tartotta meg a bányászati és erdészeti főiskola valetáló ifjúsága a szokásos ballagást Sopronban, hol a még szokatlan felvonulás rengeteg nézőközönséget csalt az utcára.....<<

Olvashatunk az akadémia erőfeszítéséről, amely a mérmőki cím (1901.), majd később a doktori és magántanári címek adományozására (1932.) jogosít.

>>Szabályzat a doktori cím megszerzéséről a m. kir. bánya mérmőki és erdőmérnöki főiskolán<<

>>Magántanári szabályzat a m. kir. bányamérmőki és erdőmérnöki főiskolán<< (1932. február)

Megtudhatjuk, hogy a m. kir. Bányamérmőki és Erdőmérnöki Főiskola 1935-től a budapesti m. kir. József Nádor Műegyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kara-ként működik.

Olvashatjuk, hogy a szegény sorsú diákok számára a két háború között Segélyező Egylet tevékenykedik, és a diákmenza kérdése ismét napirendre került.

Közvetlen híradással, vagy a későbbi közleményekből következtetve nyomon követhetjük az iskolák életét a történelem vihariban: a katonahallgatók nehézsége-

it az első világháború idején, a Selmeci Akadémia és a Vadászterdei Szakiskola trianoni menekülését. Megtudhatjuk a II. világháború utáni oktatási átszervezés eredményeit, az erdészeti, bányászati és kohászati felsőoktatás szétválasztását, a technikumok és a szakmunkásképzés kialakítását.

A II. világháborút követő években az oktatással foglalkozó cikkek száma drasztikusan visszaesik, és csak lassan, a diktatúra enyhülésével párhuzamosan gyarapodnak meg ismét. A negyvenes évek végén és az ötvenes évek első felében a közoktatás és vele együtt a középfokú szakoktatás teljes átszervezésre kerül. Ezekről az eseményekről szólnak azok a híradások, amelyek ebben az időben, ebben a témában megjelennek az újságban.

>>Tuskó László: Az erdésztechnikus képzésről (1955. november)

Hazánkban 1950-ben indult meg az erdésztechnikus képzés. Kezdetben csak a Soproni Erdészeti Technikum működött, később azonban a Debreceni Erdészeti Technikum is megnyitotta kapuit. (Ez az intézmény költözött 1955-ben Szegedre. ^{FT})

Az oktatási idő először 3 év volt, 1952. óta azonban már 4 éves oktatási rendszerben folyik a tanítás. Az első négy év alatt végzett technikusokat 1956. nyarán bocsátjuk ki a technikumból.<<

1958 októberében a lap beszámol az Erdőmérnöki Főiskola 150 éves jubileumi ünnepségéről:

>>Új emléktábla díszíti a soproni Erdőmérnöki Főiskola auláját. Domborműve az erdőben rendet teremtő, a termelést irányító mérmőki munkát és a ma erdészének legszebb bivatását, új erdők telepítését ábrázolja. Felirat: 1808 Selmec – Az Erdőmérnöki Főiskola 150 éves – Sopron 1958<<

1962 februárjában olvashatunk arról, hogy az OEE keretein belül létrejött az **Oktatási Bizottság**, amely *>> javaslatot készít az erdőmérnökök szervezett szakmai továbbképzésére, továbbá a soproni erdészeti technikum keretében fűrész- és lemezipari technikum életre hívására. Szervezi az Egyesület központi szakmai továbbképző előadásait.<<*

1974 májusában Simon László a „Gazdasági szakmunkásképzés továbbfej-

lesztése”-ről ír. Olyan kérdést feszeget, amely túlnyúlik az erdészeti szakképzésen, erre az időre az egész magyar szakképzés problémájává vált, és amelyből még mára sem tudunk teljesen kilábalni:

>>Az erdészeti szakmunkásképzés fő problémája éppen az, hogy nincs kellő összhang a termelés és a képzés szintje között. Miközben az üzemek fokozatosan a komplex gépesítés irányába terelik a műszaki fejlesztésüket, a szakmunkásképzés a technikai szint tekintetében nem képes azt nyomon követni. S bár ez a színvonalbeli különbség az utóbbi évek progresszív oktatáspolitikája következtében meglehetősen viszonylagossá vált, kétségtelen, hogy a gazdálkodásnak a racionalizálásra való törekvését az oktatás további, racionalizációjának is követnie kell.<<

1983-ban a Lap a teljes júliusi számát a 175 éves jubileumát ünneplő Alma Maternek szenteli.

Közben értesülhetünk róla, hogy két újabb iskola képez erdésztechnikusokat: Egerben (ma Mátrafüreden, 1963), majd nem sokkal később Barcson (1978).

1980-ban, majd 1986-ban, évtizedek óta először, élénk és építő vita alakul ki az erdészeti szakképzésről és szakemberellátottságról. A témával foglalkozó szerzők: Bartucz Ferenc, Csesznák Elemér, Gál János, Király Pál, Simon László, Szodfridt István.

A nyolcvanas évek elejétől ismét gyarapodnak a szakoktatással foglalkozó cikkek. Ezekben néhány külső, a szakmai életből megjelenő véleménynyilvánítás mellett többségben az oktatási intézmények maguk számolnak be eredményeikről, fejlődésükről, programjaikról, ünnepeikről. Megjelennek ezek között a diákélet hírei is, találkozók, hagyományokról, versenyekről.

2003. januárban a 120 éves Bedő Albert Szakiskola jubileumáról ír Andrési Pál:

>>Szoboravató Ásotthalmon

Magyarország legidősebb erdészeti középfokú oktatási intézménye közel 120 éve áll a magyar erdészet szolgálatában. A helyszínen felvett jegyzőkönyv szerint 1883. október 10-én Bedő Albert országos főerdőmester átvette az erdőőri szakiskolát Pálffy Ferenc szegedi polgármestertől.

1883. október 14-én Szegedre érkezett I. Ferenc József uralkodó és kísérete, hogy megtekintsék Szeged újjáépítését, valamint egy, a közelben folyó badgyakorla-

tot. Az utazás harmadik napján, október 16-án a vendégség kirándulást tett Szeged batárába. Ekkor az uralkodó és kísérete egy népiskola után „megtekintette az újonnan épült erdőőri szakiskolát”. A személyes látogatás emlékére a népiskolai iskolaszék elnöke kérvényezte, hogy a batár rész mostantól „Királybalomnak neveztesse”, s a rajta levő intézmény, az erdőőri szakiskola így lett Királybalmi Erdőőri Szakiskola bosszú évtizedekre.<<

2006 novemberében a szegedi erdész-tanulók gyimesi tanulmányútjáról számol be Szabó József:

>>Persze mulattunk is!

Szabott áron (nekünk kedvezménytel, bisz a faluért dolgozunk) frapáns mulatságban és szabadtéri történe-

lemórában lehet része azoknak a csoportoknak, akik mennek megnézni az ezeréves batárt és a „Rákóczi-várat”<<

2008 márciusában Solymos Rezső vet fel aggodó kérdéseket a bolognai rendszer szerinti két lépcsős erdészeti felsőoktatásról:

>>Az erdőmérnökképzés reformja befejezett tény (?)

A különböző szintű döntések szerint az eddigi okl. erdőmérnökképzés nem folytatható. A döntés előkészítésében és meghozatalában az MTA Erdészeti Bizottsága nem vett részt. A kétszintű erdőmérnökképzést, az erdőmérnöki mesterszak létesítését vitatni már nem valószínű, hogy lehet! Más szak keretei közé való beillesztése nem lehetséges! A szak önállósága nemzetközileg is jellemző. Ezt fenn kell tartani a jövőben is (ha már a jövőben nem lehetséges az eddigiek szerint okl. erdőmérnököket képezni, az erdőmérnöki mester szak az eddigiekhez viszonyítva lényeges tartalmi változást nem jelent).

Az agrártudományi egyetemi karokon (Debrecen, Gyöngyös, Gödöllő), a korábbiakhoz hasonlón jelenleg is van szűk körű erdészeti oktatás, esetenként erdészeti szakirányként. Ez elősegíti azt, hogy az agrármérnökök a gyakorlatban jó partnerei legyenek az erdőmérnököknek, de semmi esetre sem helyettesíteti az erdőmérnöki mesterszakon történő

képzést. Nem ez a helyzet a BSc szintű képzéssel. Nincs kizárva, hogy más egyetemek a későbbiekben töreksszenek majd erre is.

Indokolt hangsúlyozni azt is, hogy a NYME Erdőmérnöki Karán folytatott okleveles erdőmérnökképzés a jelenben tervezett változtatások nélkül is nagyobb részben megfelelt a jövő követelményeinek. A mesterszak néven újszerűnek „vélt” erdőmérnökképzés gyakorlatilag nem valószínű hogy sokkal többet jelent majd a „névtábla átfestésé”-nél. Az indokolatlan változások szükségtelenek...<<

Nem sokkal később, 2010 novemberében a Nálhik András dékán úrral készült riportból örömmel üdvözlöttük a hírt:

>>...Hogy a legfontosabbat említsem, az elmúlt évben zöld utat kapott a korábbi öt éves, osztatlan erdő-mérnökképzésünk visszaállítása. A bolognai szisztéma a hazai erdőmérnök-képzésben – reméljük végképp – megbukott, és az idén kezdődő tanévtől már csak az osztatlan képzésre vettünk fel hallgatókat. Sőt, az alapképzésre felvételt nyert hallgatóinkat is átvettük az osztatlan képzésre. Kétéves erőfeszítéseink eredménye érett be ezzel.<<

Beszámolóom száraz, de rövid statisztikai adatai előtt, amikor még frissen él gondolataim között a sok héten át tartó gyűjtő munka bemutatathatatlannul gazdag termése és múltat idéző hangulata, nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy az Erdészeti Lapok 150 éves híradásával hűséges és reális tükröt ad, nemcsak szakmai életünkről, hanem azon belül a szakemberképzés fontosságáról, mindenkor helyzetéről, történelmi viszonyairól. Kívánom, hogy még legalább ilyen sokáig és legalább ilyen színvonalon teljesíthesse ezt a hivatását. 🌿

Statisztika

150 év alatt **853 cikk** a szakoktatásról!

(1862. januártól 2011. decemberig tartó adatfeldolgozás. Nem vettem figyelembe a kilencvenes évektől kezdődően megjelenő híradásokat az er-

dei iskolákról és tanösvényekről, mert ezeknek a nem kevésbé fontos célja elsődlegesen mégsem a szakemberképzés, hanem elsősorban a szakma megismertetése, elfogadtatása társadalmi környezetünkkel.)

A cikkek 30%-a rövid közlemény, hirdetés, tájékoztatás (pl. pályázati kiírás, felhívás iskolai felvételre, hirdetés tanévkezdésről, adományozás).

A cikkek 70%-a leíró, elemző tartalommal is rendelkezik.

Oktatási témájú cikkek az erdészeti Lapokban 1862–2011 (db)

